

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kubenovou v právní věci žalobce **M. D.**, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra České republiky, odbor azylové a migrační politiky**, se sídlem Nad Štolou 3, P.O.Box 21/OAM, 170 34 Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu,

t a k t o :

I. Žaloba se zamítá

II. Žádnému z účastníků se nepřiznává náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím Ministerstva vnitra ČR, odboru azylové a migrační politiky ze dne 28.7.1022, č.j. OAM-198/ZA-ZA06-PA03-2011 byla zamítnuta žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 2 zák. č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu). Žalovaný dospěl k závěru, že žalobce žil na území České republiky od r. 2000 nelegálně, podal žádost o udělení mezinárodní ochrany s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, ačkoliv tuto žádost mohl bez problémů podat již v minulosti, neboť mu v tom nic nebránilo. Žalovaný rovněž odůvodnil, proč u žalobce neshledal podmínky pro udělení doplňkové ochrany.

V zákonem stanovené lhůtě podal žalobce proti tomuto rozhodnutí žalobu. Namítal, že v předchozím řízení o udělení azylu žalovaný porušil ust. § 2 odst. 1 zák. č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen správní řád), jelikož nepostupoval v souladu se zákony a ostatními právními předpisy, jakož i mezinárodními smlouvami, § 3 správního řádu, jelikož nepostupoval tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, § 50 odst. 2

a 3 správního řádu, jelikož si neopatřil dostatek podkladů pro vydání rozhodnutí a nevyšel tak ze spolehlivě zjištěného stavu věci a napadené rozhodnutí tak žalobce nepovažuje za přesvědčivé, § 52 správního řádu, když neprovedl důkazy, které byly potřebné ke zjištění stavu věci, § 68 odst. 3 správního řádu, jelikož odůvodnění napadeného rozhodnutí žalobce považuje nedostatečné stran úvah, kterými se žalovaný řídil při hodnocení podkladů rozhodnutí a výkladu ustanovení zákona o azylu, § 12 písm. b/ a § 14a zákona o azylu.

Žalobce má zato, že nebyly naplněny zákonné důvody pro zamítnutí jeho žádosti jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 2 zákona o azylu, naopak se domnívá, že uvedl okolnosti odůvodňující udělení azylu dle § 12 písm. b/ či minimálně doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. b/ zákona o azylu. Dále došlo k porušení § 14 zákona o azylu, neboť správní orgán vůbec nevyhodnotil možnost udělení azylu z humanitárních důvodů, přestože žalobce je přesvědčen, že v jeho případě existují důvody hodné zvláštního zřetele pro jeho udělení, a to jeho velmi špatný zdravotní stav. Uvedl dále, že správní orgán zjištěný skutkový stav nesprávně právně kvalifikoval. Má zato, že splňuje podmínky pro udělení azylu stanovené v § 12 zákona o azylu, resp. minimálně pro udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a zákona o azylu.

Dle žalobcova přesvědčení byl tento pronásledován pro zastávání politických názorů, jelikož svou účastí na politických agitacích proti privatizaci takový názor projevil, přičemž byl následně vystaven opatřením státních orgánů, které zasahovaly výrazně do jeho základních práv, zejména práva na osobní svobodu. Rovněž nutno dodat, že se správní orgán nikterak nevypořádal se skutečností, zda vzetí do vazby a hrozící trestní stíhání vůči osobě žalobce na území Ukrajiny nebylo šikanou ze strany státních orgánů a zda důsledek takového jednání nepředstavuje pro žalobce pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Správní orgán v případě žalobce řádně nezvážil ani možnost udělení azylu z humanitárních důvodů podle § 14 zákona o azylu z důvodů velmi špatného zdravotního stavu žalobce. Domáhal se proto toho, aby s ohledem na výše uvedené Krajský soud v Brně vydal rozsudek, kterým napadené rozhodnutí Ministerstva vnitra ČR, odboru azylové a migrační politiky č.j. OAM-198/ZA-ZA06-PA03-2011 ze dne 28.7.2011 zruší a věc vrátí žalovanému k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém písemném vyjádření navrhl, aby soud žalobu zamítl, neboť žalobce neprokázal nezákonnost rozhodnutí. Žalobce se na území České republiky nacházel vědomě nelegálně, žádné kroky k legalizaci svého pobytu neučinil a do azylového řízení vstoupil až poté, kdy mu bylo uloženo správní vyhoštění. K jeho důvodům odchodu z vlasti pak správní orgán upozornil na rozpory v jeho výpovědích. Ač do protokolu v řízení o správním vyhoštění sdělil, že měl ve vlasti ekonomické problémy a jednoznačně uvedl, že mu ze strany ukrajinských státních orgánů nehrozí žádné nebezpečí, v žádosti o mezinárodní ochranu začal tvrdit, že se obává uvěznění za agitaci proti privatizaci. Správní orgán přílehavě odkázal na rozsudek NSS v Brně, č.j. 7 Azs 137/2004 ze dne 22.9.2004. S ohledem na skutečnost, že žalobce nejen že požádal o udělení mezinárodní ochrany až po několikaletém nelegálním pobytu v ČR, ale také své důvody uvádí rozdílně, má žalovaný za prokázané, že žalobce se svým zjevně účelovým jednáním snažil zneužít institutu mezinárodní ochrany a vyhnout se správnímu vyhoštění. Z výpovědi žalobce je zřejmé, že o mezinárodní ochranu požádal jedine proto, že byl zadržen policií, neboť jak uvedl v pohovoru s ním vedeném, „klidně by tady byl dále bez víza“. Žalovaný se zabýval i zdravotním stavem jmenovaného, tento na jednu stranu uvedl, že disponoval lékařskými zprávami popisujícími jeho stav, na druhou stranu sdělil, že

k žádnému lékaři nechodil. Správní orgán si v této souvislosti obstaral i informaci MZV ČR č.j. 111193/2009-LPTP ohledně dostupnosti lékařské péče.

Žalovaný shledal v postupu žalobce naplnění podmínek pro zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 2 zákona o azylu a vznesené námitky považuje za nedůvodné. Navrhoval, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Žalobce i žalovaný souhlasili s rozhodnutím věci bez nařízení jednání.

V řízení podle části III, hlavy druhé, dílu prvního s.ř.s., přezkoumává soud napadené výroky rozhodnutí správního orgánu v mezích žalobních bodů a z těch hledisek, které žalobce v podané žalobě uvede, přičemž vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1, 2 věta první s.ř.s.).

Ze správního spisu soud zjistil, že žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany dne 11.7.2011 po svém zadržení orgány cizinecké policie, které mu udělily správní vyhoštění na dobu 3 roků. Na území České republiky vstoupil žalobce v dubnu r. 2000, přijel na voucher, který měl platnost 3 dny a i poté na území České republiky již zůstal. Zde nikdy neměl zajištěn legální pobyt. Ukrajinu definitivně opustil proto, jak uvedl, že z Ukrajiny musel „zmizet“, a to z toho důvodu, že vystupoval od r. 1998 proti privatizaci. Tehdy se na Ukrajině skupovaly továrny, lesy, jezera, přírodní bohatství, vše se privatizovalo, a to se žalobci nelíbilo. Kvůli takovéto agitaci ho chtěli zavřít. Z důvodu agitace byl měsíc ve vazbě, bylo to proto, že při agitaci přišla policie a sebrala ho. Policisté mu sdělili, že ho zavřeli, nechali ho ve vězení 1 měsíc a upozornili ho, aby přestal agitovat. Byl tedy uvězněn na základě rozhodnutí policie, žádný soud s ním neproběhl. Ani po propuštění však žalobce agitovat proti privatizaci nepřestal. Dostal pak pozvánku na prokuraturu a tam mu sdělili, že jestli s agitováním nepřestane, bude na 1 rok uvězněn. Toto bylo v letech 1998 nebo 1999. Poté, co mu pohrozili jednorocním vězením na prokuratuře, mu kamarádi poradili, aby odjel do České republiky, což žalobce také učinil. Po celou dobu zde pobýval nelegálně, pracoval příležitostně tzv. „na černo“. Než odjel z Ukrajiny do České republiky, žil tam sám, protože se před 16 lety rozvedl, před odjezdem již určitou dobu neměl žádné zaměstnání. Uvedl, že původně měl platný cestovní doklad, ten asi před 2 lety ztratil. K dotazu, proč si již v dřívější době nezlegalizoval pobyt v České republice uvedl, že to bylo proto, že by musel jít na policii a poté by ho z České republiky vyhostili. On se však nemůže na Ukrajinu vrátit, protože by šel do vězení. Ví totiž, že na policii i na prokuratuře jsou stejní lidé a když by se dozvěděli, že se vrátil na Ukrajinu, zavřeli by ho. Navíc se nemá na Ukrajinu ani kam vracet, protože polovinu bytu, který měl se svou bývalou manželkou, již prodal, musel by žít někde na ubytovně. Ke strachu z vězení uváděl, že by strach neměl pouze v případě, že by se na Ukrajinu vrátil nějak nepozorovaně, např. pěšky. Jinak si myslí, že by hned na hranicích měl potíže. Dále pak uvedl, že na území České republiky měl možnost se během celého svého pobytu volně pohybovat, nic a nikdo mu v tom nebránil. Neměl pas a ani vízum, policisté ho ale nekontrolovali. Po celou dobu pobytu na území České republiky mu nikdo nebránil v kontaktu se státními orgány ČR. Dále uvedl, že v poslední době má zdravotní problémy, asi půl roku má zdravotní problémy s hlasivkami a asi 1 měsíc má potíže s nohou (trombozu). K žádnému lékaři nechodil, nikde nevedou jeho kartu. Když byl na vyšetření v nemocnici v Mladé Boleslavi asi před měsícem, byl tam zadržen policií. O azyl přišel požádat týden poté, co byl v nemocnici policií zadržen a pak mu dali vyhoštění na 3 roky. Dříve nepodal žádost o

azyl, protože mu nic nechybělo, nikdo ho nekontroloval, nic po něm nikdo nechtěl tak „proč by to dělal“. Navíc o udělení mezinárodní ochrany nepožádal dříve, protože o azylu ani nic nevěděl a až nedávno se o tom dozvěděl. Dále pak uvedl, že pokud mu bude uloženo správní vyhoštění, žádá o to, aby mu bylo umožněno vycestovat do určité doby od vydání rozhodnutí, aby si v tomto čase mohl vyřídit své osobní záležitosti. V protokolu, který byl pořizován v rámci řízení o vyhoštění dne 25.6.2011 (tedy dříve, než protokol o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany) žalobce uvedl, že do ČR poprvé přicestoval na podzim r. 1996 jako turista, tehdy si nechal udělat ověřený překlad svého rodného listu, se kterým se dnes prokazuje. Naposledy do ČR přicestoval v dubnu r. 2000, opět na turistické vízum. Tehdy již byl rozhodnutí, že zde zůstane, neboť se rozvedl se svojí ženou a na Ukrajině ho nic nedrželo. Do ČR přicestoval především z ekonomických důvodů, neboť na Ukrajině v té době byla vysoká nezaměstnanost. Ve své vlasti mu ze strany státních orgánů nehrozilo a ani dnes nehrozí žádné nebezpečí pro jeho politické názory, náboženské vyznání ani z jiných důvodů. Tehdy zde v ČR pracovali někteří jeho známí a kamarádi, které znal z domova. Tito se však již vrátili domů. Po celou dobu od r. 2000 si byl vědom toho, že na území ČR pobývá nelegálně a v případě kontroly ze strany orgánů policie bude z ČR vyhoštěn. Asi před 2 lety mu byl odcizen cestovní pas. Nevzpomíná si však, jestli byl uvedený cestovní pas ještě platný či nikoliv. Vzhledem k délce svého pobytu na území ČR je možné, že byl v době odcizení již neplatný a v současné době je dle žalobce jistě neplatný a nikdo se s ním nebude prokazovat. Na území ČR ani na Ukrajině se nedopustil žádného protiprávního jednání, ani na žalobci nebyl spáchán žádný trestný čin. Pokud mu bude uloženo správní vyhoštění z území ČR, žádá, aby mu bylo umožněno vycestovat do určité doby od vydání rozhodnutí, aby si zde v tomto čase vyřídl osobní záležitosti. V uplynulých dvou letech neutrpěl žádné zranění. Po zdravotní stránce se však dlouhodobě necítí zdravý. Léčí se s trombozou levé nohy a navíc mu byl nedávno zjištěn nádor v krku. Neví, jakým způsobem se bude onemocnění vyvíjet. Bohužel po celou dobu pobytu na území ČR nebyl zdravotně pojištěný a neví, jakým způsobem se bude léčit. Jestli bude možné, aby se léčil v ČR nebo raději na Ukrajině. V současné době se však může sám pohybovat a jeho onemocnění mu neznemožňuje běžný život. Je schopen se sám o sebe postarat. Mimo onemocnění krku, jehož následný průběh není schopen odhadnout, mu nejsou známy žádné překážky, které by znemožňovaly jeho vycestování. Na území ČR nemá žádné děti ani žádné jiné citové vazby. Žije zde sám na ubytovně.

Krajský soud v Brně uvádí, že zákon o azylu je nástrojem sloužícím lidem, splňujícím podmínky pro udělení mezinárodní ochrany, kteří byli ve své vlasti pronásledováni či ohroženi vážnou újmou, nikoliv univerzálním nástrojem k legalizaci pobytu. Žalovaný žádost žalobce o mezinárodní ochranu zamítl jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 2 zákona o azylu. Podle tohoto ustanovení se jako zjevně nedůvodná zamítne žádost o udělení mezinárodní ochrany, je-li z postupu žadatele patrné, že ji podal s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání k trestnímu stíhání do ciziny, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve, a pokud neprokáže opak.

Při posuzování věci soud vyšel z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 15.8.2008, č.j. 5 Azs 24/2008-48, publikované ve sbírce NSS pod č. 1724/2008, podle kterého „*použití § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, vykládaného v souladu s čl. 13 a 18 směrnic Rady 2004/83/ES a čl. 23 odst. 4 písm. i/ a j/ směrnice Rady 2005/85/ES vyžaduje třístupňový test: 1/ zda hrozí stěžovateli vyhoštění, vydání nebo předání k trestnímu stíhání do ciziny; 2/ zda mohl žadatel požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve; 3/ zda je z postupu*

žadatele patrné, že žádost o mezinárodní ochranu podal „pouze“ s cílem vyhnout se tomuto hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání k trestnímu stíhání do ciziny. Tyto tři podmínky musí být splněny kumulativně; v případě nesplnění, byť jedné z nich, nelze § 16 odst. 2 zák. č. 325/1999 Sb., o azylu, aplikovat“. Dle názoru soudu v případě žalobce došlo k naplnění všech uvedených bodů. Žalobci bylo uděleno kvůli dlouholetému nelegálnímu pobytu správní vyhoštění. Na území České republiky se pohyboval zcela svobodně, pracoval zde na několika místech, byl si plně vědom svého nelegálního pobytu, na příslušné úřady nešel svou věc řešit proto, že se obával vyhoštění a on chtěl žít na území České republiky, kde měl příležitostnou práci, své známé a kamarády. Vyhoštění se obával, jak v pohovoru žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedl proto, že má strach, že by ho na Ukrajině zadrželi a zavřeli pro agitování proti privatizaci před 13 lety. Soud se ztotožňuje s tím, že uvedené důvody však nelze označit za skutečnosti, které by žalobci bránili podat žádost o mezinárodní ochranu dříve. Soud se ztotožňuje s názorem žalovaného, že žalobce žádost o mezinárodní ochranu podal „pouze“ s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění. Soud dospěl k závěru, že z průběhu správního řízení nevyplynulo, že žalobce byl ve své vlasti pronásledován, nebo se mohl důvodně obávat ohrožení vážnou újmou v případě návratu. Žalobce totiž původně v protokolu v řízení o vyhoštění, dne 25.6.2011 neuváděl vůbec nic o tom, že by byl v roce 1998 nebo 1999 zadržen nebo na Ukrajině uvězněn pro agitaci proti privatizaci a že by z těchto důvodů vycestoval v dubnu r. 2000 z Ukrajiny do ČR. Tehdy vysloveně uváděl, že to byly ekonomické důvody, neboť na Ukrajině byla v té době vysoká nezaměstnanost, žalobce sám neměl práci, nic ho na Ukrajině „nedrželo“, protože byl rozvedený a přímo uvedl, že na Ukrajině ze strany státních orgánů mu nehrozilo a ani v současné době nehrozí žádné nebezpečí pro jeho politické názory, náboženské vyznání ani z jiných důvodů. Odjel z Ukrajiny za svými kamarády do ČR, které znal z domova a kteří zde v té době pracovali.

K pozdější změně stanoviska ohledně důvodů, proč Ukrajinu opustil a přicestoval do ČR soud neuvěřil, tato změna stanoviska se jeví jako účelová, neboť žalobce krátce po tomto svém stanovisku podal žádost o udělení mezinárodní ochrany a dle názoru soudu musel vědět, že v žádném případě by mu mezinárodní ochrana nemohla být udělena pro důvody, které uvedl v protokolu ze dne 25.6.2011

Dle názoru soudu nebyly dány ani důvody pro udělení doplňkové ochrany.

Žalovaný se s odkazem na rozsudek NSS ze dne 11.2.2009, č.j. 1 Azs 107/2008-78, podle kterého: „v případě zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 2 zák. č. 325/1999 Sb. o azylu, je správní orgán povinen se v odůvodnění vypořádat s otázkou možného udělení doplňkové ochrany“ zabýval možností udělení doplňkové ochrany žalobci.

Dle § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odst. 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.

Dle § 14a odst. 2 zákona o azylu se za závažnou újmu podle tohoto zákona považuje uložení nebo vykonání trestu smrti, mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

V této souvislosti bylo konstatováno, že ani v případech, kdy byly úřady občany informovány o jejich pobytu v zahraničí, není známa skutečnost, že by byl takový občan nějakým způsobem perzekuován, znevýhodňován nebo diskriminován. Nejsou známy žádné případy nebezpečí ze strany státních orgánů nebo soukromých osob lidem ucházejícím se neúspěšně o azyl v zahraničí. Takovéto závěry vyplývají i z informace MZV ČR č.j. 111193/2009-LPTP z 29.7.2009, kterou si žalovaný opatřil a dále si opatřil informaci MZV ČR, č.j. 12987/2010-LPTP ze dne 19.1.2010, z níž vyplývá, že občan Ukrajiny v případě potíží s trestnou činností má možnost obrátit se na příslušné odbory Ukrajinského ministerstva vnitra i v případě neoprávněného postupu policisty. S ohledem na skutečnosti, které žalobce uváděl, a to obavy z návratu, jež odůvodňuje možným jednáním ukrajinských orgánů v důsledku jeho aktivit před 13 lety, poukázal žalovaný, že jak vyplývá z Informace MZV ČR, č.j. 129871/2010-LPTP, měl možnost žalobce požádat o pomoc soudy, nevládní organizace, popř. ombudsmana, který vykonává obdobnou činnost, jaká je známa i z praxe ČR. Této možnosti však žalobce nevyužil, pokud se cítil nějakým způsobem ohrožován v důsledku svých aktivit proti privatizaci.

Navíc soud uvádí, že tomuto tvrzení o ohrožení v agitování proti privatizaci ze strany žalobce, soud neuvěřil z důvodů, které shora uvedl.

Jak vyplývá z rozhodnutí žalovaného i ze správního spisu, správní orgán se také důsledně zabýval zdravotním stavem žalobce, který by dle žalobce mohl být další překážkou pro jeho vycestování do země původu. Žalobce nepředložil žádné lékařské zprávy ohledně svého zdravotního stavu, uvedl, že je nechal na ubytovně, prohlásil však, že v nich není nic napsáno, na druhou stranu však uváděl, že k žádnému lékaři nechodil, že nikde nevedou jeho kartu, takže i tvrzení o lékařských zprávách, které měl nechat na ubytovně, kde je měli vyhodit, se jeví jako velmi rozporuplná, když na druhé straně tvrdil, že nikam k lékaři nechodil. Žalovaný si však sám vyžádal zprávu lékaře z azylového zařízení, z níž nevyplývá, že by žadatel měl tak výrazné zdravotní potíže, že by je nemohl vyřešit i ve své vlasti, tedy na Ukrajině, jedná se o běžné zdravotní problémy. V tomto směru si žalovaný pak vyžádal informaci MZV ČR, č.j. 111193/2009-LPTP z 29.7.2009, v níž je uvedeno, že na Ukrajině je lékařská péče obecně dostupná a je zdarma pro všechny občany Ukrajiny. Nyní jsou dostupné také všechny léky.

Krajský soud v Brně konstatuje závěrem, že vzhledem ke shora uvedeným skutečnostem dospěl k závěru, že rozhodnutí žalovaného bylo vydáno ve shodě se zákonem a žalobu proto jako nedůvodnou v souladu s § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce neměl ve věci úspěch a žalovanému nevznikly žádné náklady řízení.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí je možno podat kasační stížnost do dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu prostřednictvím Krajského soudu v Brně ve dvojím vyhotovení. Stěžovatel musí být zastoupen advokátem. To neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie (§ 105 odst. 2 a § 106 odst. 2 s.ř.s.).

V Brně dne 21. prosince 2011

Za správnost vyhotovení:

JUDr. Jana Kubenová v.r.
samosoudkyně